

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CHRISTIE, AGATHA

Martorul mut / Agatha Christie; trad. Liviu Radu.
București: Editura RAO

ISBN 978-606-609-206-7

I. Radu, Liviu (trad.)

821.111-312.4=135.1

Editura RAO
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, București, România
www.rao.ro
www.raobooks.com

AGATHA CHRISTIE™ POIROT™
Dumb Witness
Copyright © 1937 Agatha Christie Limited
All rights reserved
Agatha Christie™ POIROT™ *Martorul mut*
© 2012 Agatha Christie Limited

Traducere din limba engleză
LIVIU RADU

© Editura RAO, 2012
pentru versiunea în limba română

martie 2012

ISBN 978-606-609-206-7

Cuprins

Stăpâna de la Littlegreen House	7
Rudele	20
Accidentul	28
Domnișoara Arundell scrie o scrisoare	38
Hercule Poirot primește o scrisoare	42
Mergem la Littlegreen House	51
Prânz la George	61
Interiorul din Littlegreen House	68
Reconstituirea incidentului cu mingea câinelui	88
Vizita la domnișoara Peabody	99
Vizită la domnișoarele Tripp	112
Poirot discută cazul	122
Theresa Arundell	130
Charles Arundell	141
Domnișoara Lawson	152
Doamna Tanios	169
Doctorul Tanios	177
„Un negrotei în stiva de lemne“	184
Vizita la domnul Purvis	193
A doua vizită la Littlegreen House	205
Farmacistul, asistenta medicală, doctorul	216
Femeia de pe scară	230
Doctorul Tanios ne sună	246
Dezmințirea Theresei	255

Am stat și am meditat	264
Doamna Tanios refuză să vorbească	273
Vizita doctorului Donaldson	285
Altă victimă	290
Anchetă la Littlegreen House	297
Ultimul cuvânt	313

CAPITOLUL I

Stăpâna de la Littlegreen House

Domnișoara Arundell muri pe 1 mai. Deși boala ei fusese scurtă, decesul său nu provocă multă surprindere în micul orașel Market Basing, unde locuise de la vârsta de șaisprezece ani. Pentru că Emily Arundell trecuse bine de șaptezeci de ani, era ultima dintr-o familie de cinci persoane, se știa de mulți ani că avea o sănătate precară și fusese cât pe-acți să moară cu vreo optsprezece luni în urmă, de o criză similară celei care îi pusesese capăt zilelor.

Dar, deși moartea domnișoarei Arundell nu mirase pe nimeni, ceva îi surprinse totuși pe toți. Prevederile testamentului său generară atât emoție, cât și uimire, încântare, dezaprobare, furie, disperare, mânie și bărfă generală. Săptămâni, chiar luni de zile, în Market Basing nu se discută despre altceva! Fiecare se implicase în dezbaterile subiectului, începând cu domnul Jones, băcanul, care susținea că „sângele apă nu se face“, până la doamna Lamphrey de la oficiul poștal, care repeta *ad nauseam*¹: „Se ascunde ceva în spatele întregii povești, e ceva în legătură cu testamentul! Țineți minte cuvintele mele“.

Ceea ce dădea savoare speculațiilor legate de acest subiect era faptul că testamentul fusese întocmit abia pe 21 aprilie.

¹ Până la îngrețșare (în limba latină, în original)

Dacă la asta mai adăugăm faptul că rudele apropiate ale lui Emily Arundell o vizitaseră chiar înainte de această dată, în a doua zi de Paște, ne dăm seama că puteau fi emise cele mai scandaloase teorii, alungând într-un mod plăcut monotonia vieții cotidiene din Market Basing.

Exista o persoană despre care se bănuia că știa despre această problemă mai multe decât voia să recunoască. Aceasta era domnișoara Wilhelmina Lawson, doamna de companie a domnișoarei Arundell. Dar domnișoara Lawson susținea că știa la fel de puține ca toți ceilalți. Afirma că rămăsese cu gura căscată când fusese citit testamentul.

Bineînțeles, o mulțime de oameni nu credeau așa ceva. Însă, indiferent dacă domnișoara Lawson era sau nu atât de neștiutoare pe cât susținea, doar o singură persoană cunoscuse cu siguranță adevărul. Această persoană era chiar femeia moartă. Emily Arundell făcuse totul de capul ei, așa cum obișnuia întotdeauna. Nu-i spusese nici măcar avocatului său nimic în legătură cu motivele care o determinaseră să procedeze astfel. Se mulțumise doar să-și exprime limpede dorințele.

Această acțiune tănuită lăsa să se vadă clar nota dominantă a caracterului lui Emily Arundell. Era, în toate privințele, un produs tipic al generației sale. Avea atât virtuțile, cât și viciile acesteia. Era autoritară și deseori tiranică, dar și deosebit de cordială. Avea limba ascuțită, dar acțiunile ei erau binevoitoare. Văzută din exterior, părea sentimentală, dar în adâncul ei era o persoană dură. Avusese o serie de doamne de companie pe care le teroriza fără milă, dar pe care totodată le trata cu generozitate. Acordase mare importanță obligațiilor de familie.

În vinerea de dinaintea Paștelui, Emily Arundell stătea în salonul din Littlegreen House, dându-i diferite dispoziții domnișoarei Lawson.

Emily Arundell fusese o fată frumoasă, și acum era o doamnă în vârstă arătoasă și care se ținea bine, cu spatele drept și cu gesturi energice. O ușoară paloare a pielii sale avertiza că nu se putea bucura de o masă consistentă fără să aibă de suportat consecințele.

Domnișoara Arundell spuse:

– Minnie, cum i-ai repartizat?

– Ei bine, m-am gândit – sper că am procedat cum trebuie – ca doctorul și doamna Tanios să stea în camera de stejar, Theresa în camera albastră, domnul Charles în vechea cameră a copiilor...

Domnișoara Arundell o întrerupse:

– Theresa poate să stea în fosta cameră a copiilor, iar Charles va sta în camera albastră.

– Oh, da, îmi pare rău, mă gândisem că încăperea copiilor e mai nepotrivită...

– E foarte bună pentru Theresa.

În vremea domnișoarei Arundell, femeile ocupau un loc secundar. Bărbații erau membrii importanți ai societății.

– Îmi pare atât de rău că nu vin dragii de copilași, murmură domnișoara Lawson, sentimentală.

Iubea copii și era incapabilă să-i stăpânească.

– Patru vizitatori sunt îndeajuns, spusese domnișoara Arundell. Oricum, Bella își crește groaznic copiii. Odraselele ei nici măcar nu visează să facă întocmai ce li se spune.

Minnie Lawson murmură:

– Doamna Tanios e o mamă foarte devotată.

Domnișoara Arundell zise, aprobând-o cu gravitate:

– Bella e o femeie bună.

Domnișoara Lawson oftă și spuse:

– Trebuie să-i fie tare greu uncori – să trăiești într-un loc din străinătate precum Smyrna...

Emily Arundell replică:

– Cum îți așterni, așa dormi. Și, aceste vorbe de duh fiind spuse, continuă: Acum o să mă duc în oraș, ca să discut despre comenzile pentru weekend.

– Oh, domnișoară Arundell, lăsați-mă pe mine. Vreau să zic...

– Aiurea! Prefer să mă duc singură. Rogers trebuie luat tare. Necazul cu tine, Minnie, e că nu ești destul de *autoritară*.

Bob! Bob! Unde e câinele?

Un terrier sârmos coborî furios scările. Se învârti în jurul stăpânei sale, scoțând lătrături scurte, sacadate, de încântare și de așteptare.

Împreună, stăpâna și câinele ieșiră pe ușa din față și meraseră pe aleea ce ducea către poartă.

Domnișoara Lawson rămase în prag, zâmbind cam prosteste în urma lor, cu gura întredeschisă. În spatele ei, un glas spuse sarcastic:

– Domnișoară, fețele de pernă pe care mi le-ați dat nu se potrivesc.

– Pofim? Ce prostie din partea mea...

Minnie Lawson se cufundă din nou în rutina menajeră.

Emily Arundell, însoțită de Bob, merse ca o regină pe strada principală din Market Basing.

Și chiar era tratată ca o regină. În fiecare magazin în care intra, proprietarii se grăbeau să-i iasă în întâmpinare.

Ea era domnișoara Arundell din Littlegreen House. Era „una dintre cei mai vechi clienți ai noștri“. Era „una de școală veche. Nu mai sunt mulți ca ea în zilele astea“.

– Bună dimineața, domnișoară. Ce aș putea face pentru... Nu-i moale? Îmi pare rău să aud asta. Am crezut că era o șa drăguță... Sigur, bineînțeles, domnișoară Arundell. Dacă spuneți dumneavoastră înseamnă că așa este... Nu, într-adevăr, nu m-aș gândi să trimit Canterbury-ul la *dumneavoastră*,

domnișoară Arundell... Da, o să mă ocup chiar eu, domnișoară Arundell.

Bob și Spot, câinele măcelarului, își dădeau încet târcoale, cu părul zburlit, mărîind ușor. Spot era un câine solid, de rasă nedefinită. Știa că nu trebuia să se bată cu câinii clienților, dar își permitea să le arate, prin indicații subtile, ce tocătură ar face din ei, dacă i s-ar permite.

Bob, un câine spiritual, replicase în același fel.

Emily Arundell îl chemă tăios „Bob!“ și plecă.

În prăvălia de legume și fructe avu loc o întâlnire ca între corpuri cerești. Altă doamnă în vârstă, sferică la înfățișare, dar la fel de distinsă prin aerul său regesc, zise:

– Neața, Emily.

– Bună dimineața, Caroline.

Caroline Peabody spuse:

– Aștepti pe vreunul dintre tineri?

– Da, pe toți. Theresa, Charles și Bella.

– Deci Bella e acasă? Și soțul ei?

– Da.

Fu o simplă monosilabă, dar amândouă doamnele știau ce se ascundea dincolo de ea.

Bella Biggs, nepoata lui Emily Arundell, se măritase cu un grec. Iar cei din familia lui Emily Arundell, care erau cunoscuți drept „oameni din armată“, nu se căsătoreau cu greci.

Simțindu-se bine, dar nelăsând să se vadă asta (pentru că acest lucru nu putea fi recunoscut în mod deschis), domnișoara Peabody spuse:

– Soțul Bellei are minte. Și maniere fermecătoare.

– Manierele lui sunt încântătoare, recunosc domnișoara Arundell.

Ieșind în stradă, domnișoara Peabody întrebă:

– Ce-i cu zvonul că Theresa s-a logodit cu tânărul Donaldson?

Domnișoara Arundell ridică din umeri.

– Tinerii de azi sunt atât de nepăsători. Mi-e teamă că va fi o logodnă lungă – dacă se va alege ceva din ea. Tânărul n-are bani.

– Bineînțeles, Theresa are banii ei, zise domnișoara Peabody.

Domnișoara Arundell ripostă cu îngâmfare:

– Un bărbat nu-și poate dori să trăiască din banii nevestei sale.

Domnișoara Peabody scoase un chicotit gros, din adâncul gâtului.

– Oamenii din ziua de azi nu se jenează să facă asta. Noi două suntem depășite, Emily. Ce nu înțeleg eu e ce vede copila la el. Dintre toți tinerii ăia fără coloană vertebrală, l-a ales tocmai pe el!

– Cred că-i un doctor priceput.

– Pince-nez-ul ăla – și modul bășos de a vorbi! Pe vremea tinereții mele, spuneam de unul ca ăsta că a înghițit un par! Urmă o pauză, în care mintea domnișoarei Peabody, cufundată în trecut, scotea la iveală imagini ale unor tineri eleganți, cu favoriți... Apoi spuse, cu un oftat: Trimite-l pe cățelul ăla de Charles să mă vadă – dacă vine.

– Sigur. O să-i spun.

Cele două doamne se despărțiră.

Se cunoșteau de mai bine de cincizeci de ani. Domnișoara Peabody avea cunoștința de anumite greșeli regretabile din viața generalului Arundell, tatăl lui Emily. Știa exact ce șoc fusese pentru surorile lui Thomas Arundell căsătoria acestuia. Își făcuse o idee foarte clară despre anumite necazuri ce aveau legătură cu generația mai tânără.

Dar cele două doamne nu schimbaseră o vorbă despre vreunul dintre aceste subiecte. Ambele erau susținătoare ale

demnității și solidarității familiei și ale reticenței complete în discutarea problemelor de familie.

Domnișoara Arundell se îndreptă spre casă, cu Bob alergând potolit în urma sa. Emily Arundell recunoscuse față de sine însăși ceea ce n-ar fi recunoscut niciodată față de o altă ființă omenească, anume, că era nemulțumită de generația mai tânără a familiei sale.

Theresa, de exemplu. Domnișoara Arundell nu avusese nici un control asupra Theresei din momentul în care aceasta începuse să aibă proprii bani, la vârsta de douăzeci și unu de ani. De atunci, fata își câștigase o anumită notorietate. Fotografia ei apăruse deseori în ziare. Făcea parte dintr-o gașcă tânără, strălucită, dinamică din Londra – o gașcă de tineri care organizau petreceri bizare și care ajungeau uneori la tribunal. Nu era soiul de notorietate pe care o dorea Emily pentru un Arundell. De fapt, domnișoara Arundell dezaproba din toată inima stilul de viață al Theresei. În privința logodnei fetei, simțămintele ei erau ușor confuze. Pe de o parte, nu-l considera pe parvenitul doctor Donaldson suficient de bun pentru o Arundell. Pe de altă parte, era conștientă că Theresa ar fi fost o soție foarte nepotrivită pentru un doctor de țară liniștit.

Cu un oftat, trecu apoi la Bella. Nu puteai să găsești nici un defect la Bella. Aceasta era o femeie bună – o soție și o mamă devotată, exemplară în comportare – și extrem de grea de cap! Dar și despre Bella se găsea ceva de comentat. Pentru că Bella se măritase cu un străin – și nu cu un străin oarecare, ci cu un grec! În mintea plină de prejudecăți a domnișoarei Arundell, un grec era aproape la fel de rău ca un argentinian sau ca un turc. Faptul că doctorul Tanios avea maniere încântătoare și că se spunea despre el că era extrem de priceput în meseria sa nu făcea decât să o întărească și mai mult pe bătrâna doamnă împotriva lui. Nu avea încredere în farmec și în complimente gratuite. Și, din acest motiv, îi era greu să-i placă pe